

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219211315
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7219211315.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a členiek senátu Mgr. Zuzany Čisovskej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: Q. S., N.. XX.X.XXXX, A. M. K., C. X, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábřeží 4, IČO: 31 340 890, zastúpenému: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábřeží 8A, IČO: 47 232 471, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 12C/53/2019-34 zo dňa 7.1.2020, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie.
- II. P r i z n á v a žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením označeným v záhlaví rozhodol v tomto znení:

I. Žalovaná j e p o v i n n á zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobcu vykonávaných za účelom uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 a žalobcom dňa 11.9.2017, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

II. U k l a d á spoločnosti NODUS, s.r.o., so sídlom Trieda SNP 61, 040 11 Košice., IČO: 36 215 074 povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu vykonávaných za účelom uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 a žalobcom dňa 11.9.2017, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Rozhodol tak v konaní o žalobe, doručenej súdu dňa 9.12.2019, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017 uzavretej medzi žalobcom a žalovanou dňa 11.9.2017, ako aj bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017, resp. alternatívneho určenia neplatnosti predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere pre neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobu odôvodnil tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4, 5 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná tým, že veriteľovi (žalovanej) umožňuje svojvoľne určiť výšku dlhu. Dohoda o zrážkach zo mzdy napokon neobsahuje presnú výšku zabezpečenej pohľadávky. Preto je podľa žalobcu táto dohoda pre jej neurčitosť neplatným právnym úkonom podľa § 37 Občianskeho zákonníka. Žalobca ďalej poukázal na tú skutočnosť, že ako spotrebiteľ nemal možnosť odmietnuť dohodu o zrážkach zo mzdy, pokiaľ chcel predmetný úver získať. Napokon, predmetnú dohodu uzatvoril v rovnaký deň ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom v tomto okamihu nebolo jasné, či a v akom rozsahu je záväzok dlžníka. Z toho vyplýva možnosť veriteľa nárokovať si aj zaplatenie plnení, na ktoré nemá platný právny nárok. Žalobca v ďalšom žiadal určiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017 z dôvodu absencie podstatných náležitostí zmluvy o úvere podľa ust. § 9 ods. 2 písm. a), i), f) zákona č. 129/2010 Z.z. Alternatívne žiadal, aby

pre množstvo neprijateľných podmienok, ktoré bližšie špecifikoval v žalobe, súd určil zmluvu o úvere za neplatnú.

3. Súčasne so žalobou vo veci samej sa žalobca návrhom doručeným súdu dňa 9.12.2019 domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil povinnosť žalovanej zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 11.9.2017 zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej medzi žalobcom a žalovanou dňa 11.9.2017 až do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Návrh odôvodnil skutočnosťou, že listom zo dňa 31.7.2019 žalovaná požiadala zamestnávateľa žalobcu (spoločnosť NODUS s.r.o., so sídlom Tr. SNP 61, 040 11 Košice, IČO: 36 215 074) o začatie výkonu zrážok z jeho mzdy, za účelom uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Zo žiadosti o vykonávanie zrážok však nie je zrejماً výška aktuálneho dlhu žalobcu. Žalovaná žiada vykonávať zrážku zo mzdy vo výške 280,31 eur, pričom v dohode o zrážkach zo mzdy bola dojednaná výška mesačnej zrážky 266,94 eur a to až do doby, kým žalobca nepredloží oznámenie od žalovanej, že dlh je splatený. Takýmto výkonom zrážok zo mzdy len na základe určenia žalovanej bude neustále každým mesiacom dochádzať k zjavne nezákonným a neprimeraným zásahom do majetku žalobcu. Potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami nariadením neodkladného opatrenia odôvodňoval tým, že v prípade, ak by súd neodkladné opatrenie nevydal, bude tak aj naďalej dochádzať k neoprávneným zásahom do práv žalobcu prostredníctvom zrážok zo mzdy, ako aj k prípadnému bezdôvodnému obohacovaniu na úkor žalobcu.

4. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017 súd zistil, že žalobca ako spotrebiteľ uzatvoril so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 14.600,- eur (účelový úver určený na refinancovanie), s termínom konečnej splatnosti 10.09.2025, dohodnutým úrokom 13.5 % ročne, výškou RPMN 16,8 %, výškou priemernej RPMN 9,08 %, celkovou čiastkou, ktorú musí dlžník zaplatiť 25.625,97 eur, výškou mesačných splátok 266,94 eur a počtom mesačných splátok 96, so splatnosťou prvej splátky k 10.10.2017, so splatnosťou ďalších splátok k 10. dňu v mesiaci. Z dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobcom a žalovanou dňa 11.9.2017 súd zistil, že ňou mala byť zabezpečená pohľadávka žalovanej z vyššie uvedenej zmluvy o úvere a to najmä nárok banky na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 14.600,- eur na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky spojených s uplatnením týchto nárokov. Z predmetnej dohody vyplýva že banka ako veriteľ má právo na výplatu zrážok zo mzdy dlžníka v mesačnej periodicite vo výške mesačnej splátky v sume 266,94 eur a to až do uspokojenia pohľadávky. Z listu žalovanej, adresovaného spoločnosti NODUS s.r.o. (zamestnávateľ žalobcu) zo dňa 31.7.2019 o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy súd zistil, že žalovaná písomne požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, na uspokojenie neuhradenej splatnej pohľadávky veriteľa vyplývajúcej zo vyššie uvedenej zmluvy o úvere, pričom žiadala zrážať mesačnú zrážku zo mzdy žalobcu vo výške 280,31 eur od najbližšieho výplatného termínu až do úplného vysporiadania záväzku. Predmetná žiadosť bola zamestnávateľovi žalobcu doručená dňa 8.8.2019.

5. Po právnej stránke súd návrh posúdil podľa ust. § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa článku 2 ods. 1, článku 4, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1 a 2 CSP a konštatoval, že návrh je dôvodný. Súd mal za to, že žalobca osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi ním a žalovanou a to predložením zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.9.2017, na základe ktorej poskytla žalovaná žalobcovi úver vo výške 14.600,- eur, ktorý mal splácať v pravidelných mesačných splátkach v počte 96 vo výške 266,94 eur s celkovou čiastkou, ktorú mal zaplatiť vo výške 25 625,97 eur. Konštatoval, že právny vzťah založený predmetnou zmluvou, je celkom nepochybne vzťahom spotrebiteľským (žalobca bol pri uzatváraní predmetnej zmluvy v pozícii spotrebiteľa a žalovaná v pozícii dodávateľa) v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a súd pri rozhodovaní o návrhu zameril svoju pozornosť na ochranu žalobcu ako spotrebiteľa. Zo žiadosti žalovanej (zo dňa 31.7.2019) adresovanej zamestnávateľovi žalobcu mal súd preukázať, že žalovaná požaduje vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu na základe zmluvy o úvere, pričom zo žiadosti nie je zrejماً konkrétna výška dlhu. Od 8.8.2019, kedy bola žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy doručená zamestnávateľovi žalobcu, je tak zamestnávateľ žalobcu povinný mu zrážať mesačnú zrážku vo výške 280,31 eur. V prípade výkonu práva na zrážky zo mzdy protistranou hrozí žalobcovi nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, keď by mu boli exekučne zrážané sumy zo mzdy, napriek tomu, že je spochybnená platnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Súd poukázal na skutočnosť, že v dohode o zrážkach zo mzdy chýba presná výška pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená, čo spôsobuje neurčitost dohody.

V dohode o zrážkach zo mzdy je okrem nároku banky na vrátenie poskytnutého úveru 14.600,- eur v čl. 2.1 predmet zabezpečenia uvedený ako „na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky spojené s uplatnením týchto nárokov“. Zamestnávateľovi žalobcu, ktorý má vykonávať zrážky zo mzdy, navyše v žiadosti nebolo oznámené, koľko tvorí dlžná suma z úveru, teda dokedy má žalobcovi (ako zamestnancovi) zrážať mzdu. Súd dodal, že z dohody o zrážkach zo mzdy tiež nevyplýva, že by žalobca bol poučený o možnosti túto odmietnuť. Navyše, predmetná dohoda bola uzatvorená v rovnaký deň ako samotná zmluva o úvere, keď ešte nemohlo byť zrejmé, či a aká bude výška dlhu. Napokon, podľa dohody o zrážkach zo mzdy má žalovaná nárok na výplatu zrážok zo mzdy žalobcu vo výške 266,94 eur, avšak podľa žiadosti žalovanej je zamestnávateľ žalobcu povinný vykonávať zrážky zo mzdy vo výške 280,31 eur.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že zamestnávateľ žalobcu nie je oprávnený skúmať správnosť a výšku dlhu, ani zastaviť bez ingerencie súdu výkon zrážok zo mzdy, čo by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa na strane žalovanej. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré veriteľovi prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Súd preto dospel k záveru, že žalobca dostatočne osvedčil rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov tým, že protistrana požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok z jeho mzdy, pričom však výška tohto dlhu ako aj samotná platnosť dohody o zrážkach zo mzdy je sporná. Zrážky zo mzdy tak zamestnávateľ žalobcu musí vykonávať na základe nejudikovaného titulu a žalobca nemá iné prostriedky tento proces zastaviť, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Súd preto dospel k záveru, že je potrebné neodkladne upraviť pomery medzi stranami, aby protistrana na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy nemohla ďalej vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Súd mal zároveň za to, že nariadením neodkladného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma na strane žalovanej, pretože nariadením neodkladného opatrenia sa nevytvára nenávratný a nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch strán, iba sa znemožní výkon práva na zrážky zo mzdy v prospech protistrany, avšak nič nebráni, aby sa veriteľ domáhal prípadného plnenia voči žalobcovi podaním žaloby na súd. Z uvedených dôvodov súd návrhu vyhovel.

7. Obdobnú povinnosť súd uložil vo výroku II aj zamestnávateľovi žalobcu, ktorý už zrážky zo mzdy za mesiac september až november bol povinný vykonať a ich pozastavenie je v tomto štádiu možné len rozhodnutím súdu. Uskutočnenie tejto povinnosti možno od neho spravodlivo žiadať aj v súlade so základným princípom CSP uvedeným v jeho čl. 2 ods. 1 v spojení s čl. 4. Hoci podľa § 325 ods. 2 CSP je možné v rámci nariadeného neodkladného opatrenia uložiť povinnosť len strane sporu, za danej situácie súd aplikoval uvedené články s ohľadom na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď dospel k záveru, že je v tejto časti návrhu potrebná rýchla a účinná ochrana práv žalobcu. Nenariadením neodkladného opatrenia v celom požadovanom rozsahu by totiž dochádzalo k ďalším zrážkam zo mzdy žalobcu, čo predstavuje výrazný a neoprávnený zásah do jeho práv.

8. Proti uzneseniu podala včas (v zákonnej lehote) odvolanie žalovaná, ktorá uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. f) a h) CSP, t.j. že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Vo vzťahu k otázke platnosti dohody o zrážkach zo mzdy argumentovala, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle právnej úpravy predstavuje štandardný spôsob zabezpečenia záväzku a to aj v spotrebiteľských vzťahoch. Jej platnosť sa posudzuje podľa splnenia troch zákonných podmienok, ktorými sú samostatnosť, informovanosť a nepodmienenosť. Sporové strany uzavreli samostatnú, od zmluvy o úvere oddelenú dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalobca vlastnoručným podpisom potvrdil, že bol oboznámený s následkami dohody a týmto porozumel. Dohoda o zrážkach nebola podmienkou uzavretia zmluvy o úvere, čo vyplýva napríklad z Formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľských úveroch, ktorý žalobca podpísal. Žalovaná tak splnila všetky zákonné predpoklady pre platnosť dohody o zrážkach. Právny úkon, resp. dohoda o určitých právach a povinnostiach, ktorá je v zákone výslovne predpokladaná, nemôže byť ako taká, sama osebe, bez ďalšieho v rozpore so zákonom. Podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka je dohoda o zrážkach zo mzdy platná, ak bola uzavretá v písomnej forme a spĺňa požiadavky na platnosť právneho úkonu. Žalovaná uviedla, že žalobca netvrdil a ani nepreukázal, že by takéto požiadavky neboli splnené. Ďalej tvrdila, zrážkami sa nezasiahne do ekonomickej situácie žalobcu, nakoľko zrážky zo mzdy sa vykonávajú len vo výške, ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky v zmysle zmluvy o úvere.

Na základe uvedeného zastávala názor, že nie sú dané objektívne dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia za situácie, kedy ešte žalobca nesplatil ani istinu úveru a je predpoklad, že túto splatí najskôr o 5 rokov. Čo sa týka tvrdenia žalobcu, že v zmluve o úvere absentuje náležitosť, ustanovená v § 9 ods.2 písm. f) zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, t.j. uvedenie doby trvania zmluvy, žalovaná argumentovala, že v zmluve je presne uvedené, že dátum konečnej splatnosti úveru je 10.9.2025 a rovnako bol uvedený aj počet mesačných splátok a deň splatnosti každej splátky. Doba trvania zmluvy a dátum konečnej splatnosti sú teda v danom prípade totožným údajom. Je teda zrejmé, že žalobca musel vedieť vyhodnotiť dobu trvania zmluvy. Žalovaná sa ďalej nestotožňovala s tvrdením žalobcu, že spôsob započítavania platieb na poplatky, úroky a istinu predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. V tejto súvislosti poukázal na obchodnoprávny charakter zmluvy o úvere a prednosť použitia Obchodného zákonníka na úpravu tejto otázky (§ 330 ods.2 Obchodného zákonníka). Žalovaná preto postupovala v súlade so zákonom, pokiaľ úhrady žalobcu započítavala najskôr na úroky a až následne na istinu, pretože žalobca ako dlžník pri žiadnej zo svojich platieb neurčil, že sa má započítavať najprv na istinu. Žalovaná tiež uviedla, že žalobca nepreukázal neplatnosť zmluvy o úvere, ktorá obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky. Namietala, že súd prvej inštancie sa tvrdením žalobcu v tomto smere nezaoberal. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

9. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky, odôvodňujúce nariadiť vo veci žalobcom navrhované neodkladné opatrenie.

12. Základným účelom neodkladných opatrení je dočasná úprava pomerov medzi účastníkmi konania. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe.

13. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí navrhovateľ osvedčiť pravdepodobnosť uplatneného nároku vo veci samej, t.j. podmienky dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov, t.j. určitú naliehavosť situácie, resp. nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

14. Zároveň musí byť preukázaný aj vzťah navrhovaného predbežného opatrenia k predmetu konania vo veci samej, v ktorom je neodkladné opatrenie nariadené.

15. Po oboznámení sa s obsahom návrhu a listinných dôkazov, pripojených k návrhu odvolací súd konštatuje, že žalobca osvedčil všetky podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca sa vo veci domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobcom uvedená skutková a právna argumentácia vedie k záveru, že žalobca osvedčil dôvodnosť uplatneného nároku vo veci samej a zároveň preukázal aj ďalšiu podmienku nariadenia neodkladného opatrenia a to určitú naliehavosť situácie, resp. nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Z predloženého listu žalovanej zo dňa 31.7.2019 je totiž zrejmé, že žalovaná požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážky z jeho mzdy už od najbližšieho výplatného termínu, čím dochádza k zásahu do majetku žalobcu pravdepodobne na základe neplatného právneho úkonu. Navrhované neodkladné opatrenie má preto opodstatnenie nielen vo vzťahu k žalovanej, ale aj vo vzťahu k tretej osobe - zamestnávateľovi žalobcu.

16. Odvolací súd preto konštatuje, že je spravodlivé dočasne upraviť pomery medzi stranami a uložiť žalovanému, ako aj zamestnávateľovi žalobcu povinnosť zdržať sa výkonu dohody o zrážkach zo mzdy, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

17. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu.

18. Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania. Žalobca osvedčuje (hodnoverne) dôvodnosť a trvanie chráneného nároku (nároku vo veci samej), ako i potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

19. Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, bez ohľadu na druh neodkladného opatrenia, keďže zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ani ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Jeho podstatou je totiž obmedzenie určitých práv a ukladanie subjektívnych povinností rozhodnutím súdu, a to vo vzťahu k slobodným a autonómnym právnym subjektom.

20. Skutkové okolnosti, z ktorých súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní, žalovaná nenamietala. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi stranami sporu bola dňa 11.9.2017 uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej boli žalobcovi poskytnuté žalovanou finančné prostriedky vo výške 14.600,- eur. V rovnaký deň bola medzi stranami sporu uzavretá i dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov na zabezpečenie pohľadávky z predmetného úveru. V zmysle čl. 2.1 dohody o zrážkach (Predmet dohody) sa touto dohodou zabezpečuje „pohľadávka žalovanej voči žalobcovi vzniknutá zo zmluvy o úvere, najmä nárok žalovanej na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 14.600,- eur, na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky spojené s uplatnením týchto nárokov“. V zmysle článku 2.2. dohody má žalovaná právo na výplatu zrážok zo mzdy v mesačnej periodicite vo výške mesačnej splátky v sume 266,94 eur a to až do uspokojenia pohľadávky. Listom zo dňa 31.7.2019 sa žalovaná obrátila na zamestnávateľa žalobcu s tým, aby vykonával zrážky z jeho mzdy vo výške 280,31 eur a to od najbližšieho výplatného termínu až do úplného vysporiadania záväzku, s tým, že o vyrovnaní záväzku bude zamestnávateľa informovať dlžník.

21. Podľa ust. § 551 ods.1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

22. Podľa ust. § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

23. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací právny prostriedok, slúžiaci na zabezpečenie a uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi. Ide o dvojstranný právny úkon, na ktorý sa vzťahujú aj všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda okrem označenia veriteľa, dlžníka, platiteľa mzdy musí obsahovať aj označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok.

24. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, vyššie uvedené obsahové náležitosti posudzovaná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje, resp. sú vymedzené neurčito.

25. Právny úkon je neurčitý, a teda neplatný, ak vyjadrený prejav vôle je síce po jazykovej stránke zrozumiteľný, avšak nejednoznačný zostáva jeho vecný obsah, pričom neurčitosť tohto obsahu nemožno odstrániť a preklenúť ani za použitia výkladových pravidiel. Podľa súdnej praxe nestačí, že zmluvnej strane, resp. zmluvným stranám je jasné, čo je predmetom zmluvy, ak to nie je zároveň objektívne poznateľné aj osobám, ktoré zmluvnými stranami nie sú.

26. V danom prípade dohoda o zrážkach neobsahuje určitým spôsobom vymedzenú výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky takým spôsobom, ako je obsiahnuté v predmetnej dohode, t.j. že pohľadávka veriteľa zahŕňa aj úroky, úroky z omeškania, poplatky a náklady banky spojené s uplatnením týchto nárokov, je neurčité a preto neplatné podľa ust. § 37 ods.1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Pri uzatváraní dohody teda dlžník (spotrebiteľ) musí viesť druh pohľadávky, ktorú zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a jej výšku.

27. Ako zároveň správne konštatoval súd prvej inštancie, dohoda o zrážkach zo mzdy (na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou) ako dvojstranný právny úkon má spotrebiteľský charakter a preto napriek prípustnosti aplikácie tohto inštitútu v právnom poriadku, neznamená vylúčenie dohody o zrážkach zo mzdy z obligatórneho súdneho prieskumu zmluvnej nerovnováhy a neprijateľných zmluvných podmienok.

28. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

29. Medzi neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa ust. § 53 ods.4 Občianskeho zákonníka patria okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, prípadne ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť tieto vyššie uvedené neprijateľné podmienky, keďže iba jej predložením zamestnávateľovi žalobcu a oznámením výšky jeho dlhu podľa vlastného uváženia žalovanej, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby žalovanou požadovaná pohľadávka voči žalobcovi prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Aj napriek tomu, že v dohode o zrážkach zo mzdy je uvedená výška pohľadávky žalovaného 14.600,- eur z titulu zmluvy o úvere, pohľadávka zároveň predstavuje aj úroky, úroky z omeškania, poplatky a náklady banky spojené s uplatnením týchto nárokov. Je teda možné, že v rámci takto žalovanou určenej pohľadávky sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Inak povedané, sama žalovaná meritórne rozhodne o celkovej výške dlhu žalobcu ako spotrebiteľa voči žalovanej ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že jeho plnenie je v súlade s úverovou zmluvou. Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej kontrole primeranosti a žalobca je vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy, tak ako je formulovaná, umožňuje žalovanej ako dodávateľovi obchádzať účinnú justičnú kontrolu, čím reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobcu ako spotrebiteľa a z tohto dôvodu je možné pokladať ju za neprijateľnú podmienku. Dohoda o zrážkach nie je založená na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške jeho pohľadávky a príslušenstva a hoci výška pohľadávky môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže sám vyhodnotiť.

30. Dohoda o zrážkach zo mzdy preto spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže je založená na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva, konkrétne ide o mimosúdne zrážky zo mzdy, umožňujúce postihovať majetok dlžníka bez súdnej kontroly, pričom tieto zrážky nemôže dlžník voči svojmu zamestnávateľovi ovplyvniť. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha žiadnej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Uvedená podmienka je neprijateľná z dôvodu, že v rozpore s požiadavkami dobrej viery a legitímnymi záujmami spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v

neprospech spotrebiteľa, čo má za následok jej neplatnosť (§ 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka). Žalobca ako zmluvná strana nemá možnosť jednostranne dosiahnuť zrušenie dohody o zrážkach zo mzdy, ani pozastavenie vykonávania zrážok zamestnávateľom. Zmluvná sloboda žalobcu ako spotrebiteľa, najmä vo vzťahu k obsahovým náležitostiam formulárovej zmluvy, je teda len iluzórna, keďže listiny vo formulárovej podobe pripravil veriteľ.

31. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok Súdneho dvora z 9.marca 1978 vo veci C-106/77 Simmenthal).

32. Vzťah medzi stranami je vzťahom súkromnoprávnym, pre ktorý je charakteristická rovnosť strán (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Znamená to, že žiadny účastník právneho vzťahu nemôže inému účastníkovi jednostranne uložiť povinnosť alebo zriadiť oprávnenie. Vzťah medzi účastníkmi konania je založený na princípe dôvery spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa. Žalovaná ako osoba podnikajúca na trhu má odbornú prevahu nad žalobcom ako spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje a preto od nej možno očakávať, že sa bude vo vzťahu k nemu správať poctivo.

33. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať faktickú nerovnosť spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii (uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy), jeho väčšiu profesionálnu skúsenosť, lepšiu znalosť práva ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. V rámci spotrebiteľských vzťahov je preto legitímne obmedzenie autonómie vôle zmluvných strán princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranou prezentovaný skutkový stav). Nahradenie zdanlivej (formálnej) rovnováhy faktickou zahŕňa tiež povinnosť súdu ex offo (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editoriál a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro). Vysoká ochrana spotrebiteľa z pohľadu rešpektovania vnútroštátnych európskych štandardov je garantovaná vo vzťahu k spotrebiteľovi nielen v oblasti hmotného práva, ale aj procesného práva, čo znamená zohľadnenie procesného postavenia slabšej strany v konaní. Z tohto dôvodu je súd povinný prihliadať aj na to, aby mu výkon práva dodávateľa nebol neodôvodnene na ujmu.

34. Odvolací súd preto konštatoval, že bola osvedčená potreba ochrany práv žalobcu ako spotrebiteľa, v prípade už realizujúcej sa dohody o zrážkach zo mzdy, vykonávanej bez dohody o konkrétnej dlžnej sume pohľadávky a súdneho prieskumu pohľadávky, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy.

35. V tejto súvislosti odvolací súd na viac poukazuje na neopodstatnené tvrdenie žalovanej, že výška mesačnej zrážky zo mzdy zodpovedá výške mesačnej splátky úveru, dojednanej v zmluve o úvere. Z obsahu zmluvy o úvere je zrejmé, že mesačné splátky úveru boli dojednané vo výške 266,94 eur. V rovnakom rozsahu bola dojednaná výška zrážok zo mzdy. Avšak z listu žalovanej zo dňa 31.7.2019 vyplýva, že žalovaná požiadala zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok vo výške 280,31 eur a teda vo vyššom rozsahu, než bola dojednaná mesačná splátka úveru a zároveň v rozsahu vyššom, než bola dojednaná v dohode o urážkach zo mzdy.

36. Neodkladnosť úpravy pomerov vyplývala z požiadavky vyžadujúcej zásah do vzniknutej situácie, ktorý spĺňa podmienku adekvátnosti. V dôsledku zrealizovania zrážok spornej pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy by mohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do majetkovej sféry žalobcu, pričom neodkladným opatrením sa len pozastavuje výkon zabezpečovacieho inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy - vyplácanie sporných dlžných súm. Neodkladným opatrením dochádza len k zmrazeniu vyplácania spornej dlžnej sumy, preto sa nejedná o neprimeraný zásah vo vzťahu k žalovanej, v porovnaní s následkami, ktoré by malo ďalšie realizovanie zrážok zo mzdy žalobcu.

37. Potreba neodkladnej úpravy pomerov z dôvodu hroziacej ujmy na majetkových právach žalobcu je daná. Neodkladným opatrením pritom nebudú dotknuté práva žalovanej, ktorej nič nebráni domáhať sa svojej pohľadávky žalobou na príslušnom všeobecnom súde, v ktorom konaní sa k výške dlhu môžu vyjadriť obidve zmluvné strany (dodávateľ aj spotrebiteľ).

38. Vychádzajúc z predložených listinných dôkazov tak aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v dostatočnej miere osvedčil svoj nárok, ktorý sa vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobný a zároveň, osvedčil aj potrebu dočasne upraviť pomery, nakoľko je odôvodnené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

39. V tejto súvislosti, vo vzťahu k námietke žalovanej odvolací súd uvádza, že v danom prípade pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia postačuje osvedčenie dôvodnosti nároku na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, preto nebolo potrebné zaoberať sa podrobnejšie skutkovou a právnou argumentáciou, vzťahujúcou sa k nároku na určenie neplatnosti samotnej zmluvy o úvere resp. na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

40. Už len týmto určovacím petitom totiž žalobca môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo neistoty v danom právnom vzťahu medzi sporovými stranami, keďže súd môže deklarováť, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Bez určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy by právne postavenie žalobcu ako dlžníka bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené jeho právo na disponovanie so mzdou. Dohoda o zrážkach nie je založená na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške jeho pohľadávky a príslušenstva a hoci výška pohľadávky môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže sám vyhodnotiť.

41. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že v prípade, ak by zamestnávateľ žalobcu vykonával zrážky z jeho mzdy na základe nejudikovaného titulu, žalobca by nemal do právoplatného rozhodnutia vo veci samej iné prostriedky, ktorými by sa mohol domáhať ochrany pred takýmito zrážkami, než žiadať súd o nariadenie neodkladného opatrenia. Do rozhodnutia súdu prvej inštancie o tom, či bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá platne, je teda žiaduce dočasne upraviť pomery strán a zamedziť vykonávaniu zrážok na základe dohody, ktorej platnosť je medzi stranami konania sporná. Nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zakáže žalovanej vykonávať právo z tejto dohody je dočasné opatrenie proti postihu majetku žalobcu, bez ktorého by mohol nastať ťažko zvrátiteľný alebo nenapraviteľný stav, t.j. že by sa na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy poukázali žalovanej zo mzdy žalobcu finančné prostriedky bezdôvodne, resp. vo vyššom rozsahu než zákon dovoľuje.

42. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil postupom podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. V odvolacom konaní bol žalobca úspešný v plnom rozsahu, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

44. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e príпустné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je príпустné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).